

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-6104195697
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

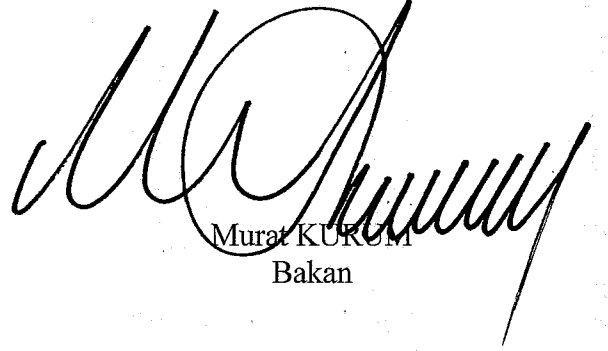
25 Haziran 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Sayfa)
- Cevap Yazısı (61 Adet, 129 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT BAKAN'IN
TBMM 7/43823 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI

7/43823

SK 136

SORULAR:

1- İllerimizde bulunan hava kalitesi ölçüm istasyonlarından kaç tanesi Ulusal Hava Kalitesi İzleme İstasyonuna entegre edilmiş, kaç tanesi entegre edilmemiştir? Entegre edilmeyenlerin gerekçesi nedir? Söz istasyonlar Ulusal Hava Kalitesi İzleme İstasyonuna ne zaman entegre edilecektir?

2- Özellikle kömürlü termik santrallerin bulunduğu iller "yüksek kirlilik potansiyeli" barındırmaktadır. Termik santral bölgelerinde düzenli ölçüm yapıldığı varsayılırsa 2018-2019-2020 yıllarında elde edilen veriler ve saptamalar ne yöndedir?

3- İstasyonlarda hangi kirletici parametreler ölçülmektedir? Ölçümlerde AB mevzuatında ölçülmesi zorunlu olan kirleticiler dikkate alınmakta mıdır? Ölçüm yapılan kirlilik parametrelerinin sayısının artırılması ve ölçüm cihazları geliştirilmesi planlanmakta mıdır? PM 2,5 ülkemizin hangi kentlerinde izlenmektedir?

4- PM2,5, PM10, S02, N02, NOx, CO ve O3 istasyon verilerine göre, minimum veri alımı sağlayan kaç istasyon bulunmaktadır?

5- Kömürlü termik santrallerin hava kirliliğine etkisine ilişkin bir araştırma yapılmış mıdır? Yapılmış ise hangi sonuçlara ulaşılmıştır? Hava kirliliğine yol açan uygulamalar nedeniyle bugüne kadar hangi denetimler yapılmış ve hangi yaptırımlar uygulanmıştır?

6- Avrupa atmosferindeki partikül maddeler yıllar bazında düzenli olarak azalırken, Türkiye atmosferindeki partikül maddelerin, düşük oranda olsa da yıllar bazında düzenli olarak artması nasıl açıklanmaktadır? Ülkemizdeki kirliliğin Avrupa'ya oranına ilişkin Bakanlığınızdaki veriler nedir? Bakanlığınızın, hava kirliliğinin insan sağlığı üzerindeki etkilerini tespit etmek için Sağlık Bakanlığı ile ortak bir çalışması olmuş mudur? Eğer olduysa bu çalışmanın sonuçları nelerdir?

CEVAPLAR:

Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı'nda bugün itibariyle 355 Hava Kalitesi İzleme İstasyonu bulunmaktadır. Bakanlığımızca yerli ve milli veri aktarım yazılımı geliştirilmiş olup, söz konusu entegre işlemleri devam etmektedir. Entegre işlemlerinin tamamlanmasının ardından veriler Bakanlık merkeze aktarılarak www.havaizleme.gov.tr web adresinden vatandaşlarımızın bilgisine sunulacaktır.

Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağına bağlı olan istasyonlara ait ölçüm sonuçları www.havaizleme.gov.tr adresinden ücretsiz olarak kamuoyu bilgisine sunulmaktadır. Ayrıca, Bakanlığımız Resmi İstatistik Programı kapsamında, kalite logosuna sahip aylık ve yıllık hava kalitesi bültenleri yayınlamakta olup, söz konusu bültenlere Bakanlığımız web sayfasından erişim sağlanabilmektedir.

Türkiye genelinde hava kalitesi izleme çalışmaları, Avrupa Birliği Mevzuatına uyum süreci kapsamında ilgili direktiflerin uyumlaştırılması sonucu hazırlanıp, 06.06.2008 tarihli ve 26898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği (HKDYY) gereği, düzenli olarak 355 adet hava kalitesi izleme istasyonu ile anlık olarak izlenmektedir. İstasyon yer ve durumuna binaen SO₂, PM₁₀, PM_{2,5}, CO, NO₂, NO_x ve O₃ parametreleri izlenmektedir.

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği (HKDYY) Ek 2' de yer alan maddeler doğrultusunda bir hava kalitesi izleme istasyonunun kurulacağı yer ve istasyonda ölçülecek parametreler, yapılan "Hava Kalitesi Ön Değerlendirme Çalışması" ile kirliliğin türü ve miktarı üzerinden hesaplanarak belirlenmektedir.

PM_{2.5} parametresi; Adana, Afyon, Aksaray, Amasya, Ankara, Antalya, Artvin, Aydın, Balıkesir, Bartın, Bilecik, Bolu, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Düzce, Edirne, Erzincan, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Hatay, Iğdır, Isparta, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Karabük, Karaman, Kars, Kastamonu, Kayseri, Kırıkkale, Kırklareli, Kırşehir, Kilis, Kocaeli, Konya, Kütahya, Manisa, Mersin, Muğla, Nevşehir, Niğde, Ordu, Osmaniye, Rize, Sakarya, Samsun, Sinop, Sivas, Tekirdağ, Tokat, Trabzon, Uşak, Yalova, Yozgat ve Zonguldak illerimizde izlenmektedir.

Hava kalitesi izleme istasyonlarından elde edilen veriler düzenli olarak Avrupa Çevre Ajansı' na raporlanmaktadır. Söz konusu veriler ile Avrupa ülkelerine ait verilere Avrupa Çevre Ajansı' nın web sayfasından ulaşılabilmektedir.

Termik Santraller ÇED Yönetmeliği Ek-1 listesinin 2. "Termik güç santralleri:" maddesinin a) bendinde, "Toplam ısı gücü 300 MWt ve daha fazla olan termik güç santralleri ile diğer yakma sistemleri," ile Ek-2 listesinin 44. Maddesinde, "Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su elde edilmesi için kurulan endüstriyel tesisler, (Toplam ısı gücü 20 MWt- 300 MWt arası olanlar)" kapsamlarında yer almaktadır.

Bu kapsamda, ÇED Yönetmeliği Ek-1 listesinde yer alan termik santral projeleri için ÇED Raporu hazırlanmakta olup, Ek-2 listesinde yer alan termik santral projeler için Proje Tanıtım Dosyası hazırlanmaktadır. Termik santral projelerinin ÇED süreçlerinde termik santrallerden kaynaklı gaz ve toz emisyonları için uluslararası kabul görmüş ve EPA tarafından geliştirilen AERMOD Hava Kalitesi Dağılım Modellemesi çalışmaları yaptırılmaktadır.

Diğer taraftan Termik Santral projelerinin ÇED süreçlerinde projelerin bulunduğu yerin İl Sağlık Müdürlükleri komisyon üyesi olarak yer almakta ve görüşleri alınmaktadır. Termik santral projeleri için hazırlanan ÇED Raporlarına İl Sağlık Müdürlüklerinin vermiş olduğu görüşler doğrultusunda talep edilen çalışmalar ve değerlendirmelerin yansıtılması sağlanmaktadır.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yayımlanan yönetmelikler kapsamında, ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. Yapılan denetimlerde Çevre Mevzuatında belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20 nci maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise 15 nci maddesi kapsamında kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır.

Termik Santrallerde, 2019 yılında 215, 2020 yılında 182 çevre denetimi gerçekleştirilmiş olup, 12 Termik Santrale toplam 2.589.229 TL cezai işlem uygulanmıştır. 01.01.2020 tarihine kadar gerekli çevresel izinleri alamayan Afşin A Termik Santrali, Seyitömer Termik Santrali, Tunçbilek Termik Santrali, Çatalağzı Termik Santrali ve Kangal Termik Santralinin faaliyetleri tamamen, Soma Termik Santralinin faaliyeti kısmen durdurulmuştur. Kapatılan Termik Santrallerin gerekli çevresel yatırımları tamamladığı tespit edilen ünitelerine Geçici Faaliyet Belgesi verilmiştir.